

**PERBANDINGAN QIRÂ'ÂT HAFS DAN WARSH
DALAM TAFSIR AL-BAIDHAWIYY
PENGKHUSUSAN JUZUK AMMA:
SATU ANALISIS**

PAJARUL AMRI HARAHAP

A1410835M07

BP
131.5
.P35
2018
TES :
PEL(M)

**SARJANA PENGAJIAN AL-QURAN
KULLIYYAH USULUDDIN DAN SAINS AL-QURAN
UNIVERSITI ISLAM ANTARABANGSA
SULTAN ABDUL HALIM MU'ADZAM SHAH (UniSHAMS)**

1439H/2018

ABSTRAK

Ilmu Qirâ'ât merupakan suatu ilmu yang membincangkan kaedah-kaedah bacaan al-Qur'an yang tepat dan sahih berdasarkan pembacaan yang diriwayatkan secara mutawâtir. Seperti mana diketahui perkembangan Qira'ât sudah mulai menyebar ke seluruh penjuru dunia dan menjadi satu bidang ilmu yang tidak asing lagi bagi kita khususnya bagi pelajar yang mengambil bidang Qirâ'ât. Majoriti di Asia Tenggara membaca al-Qur'an dengan riwayat Imâm Hafs manakala di daerah sebahagian Afrika membaca dengan riwayat Imâm Warsh, kepelbagaiannya Qirâ'ât menjadikan kita dapat melihat begitu banyak lajat dan loghat di dalam teori pembacaan al-Qur'an. Melalui perbezaan bacaan Qirâ'ât yang wujud antara Hafs dan Warsh, pengkaji cuba mengetengahkan dan meneroka dengan lebih mendalam surah-surah yang mempunyai khilaf dari segi bacaannya. Kajian ini dijalankan bagi mengenal pasti dasar-dasar yang menyebabkan berlakunya perbezaan Qirâ'ât antara Hafs dan Warsh dalam tafsir al-Baidâwiyy khususnya bagi juzuk amma. Kajian ini menggunakan metod pengumpulan data berdasarkan kajian perpustakaan terhadap sumber primer dan sekunder bagi mencari data sejarah, kajian ilmi dan tafsir ayat. Hasil daripada kajian ini mendapati bahawa terdapat khilaf daripada usul Qirâ'ât dan juga farsh huruf di antara Imâm Hafs dan Imâm Warsh. Hasil kajian juga mendapati peranan Imâm al-Baidâwiyy di dalam tafsirnya yang menerangkan wajah-wajah Qirâ'ât di antara dua imâm tersebut. Secara keseluruhannya, kajian ini menunjukkan bahawa ilmu Qirâ'ât mempunyai fungsi dan peranan yang besar sebagai sandaran dan rujukan hukum dalam Islam.

ABSTRACT

Qirâ'ât knowledge is a knowledge which discusses the rules of recitation of the al-Quran which is accurate and valid based on the recitation narrated in mutawâtir. As a matter of fact the development of Qirâ'ât, has already begun to spread to every corners of the world and become a field of knowledge which is familiar to us, especially for students who take the field of Qirâ'ât. The majority in Southeast Asia recites the Qur'an the way it was narrated Imam Hafs whilst in some parts of Africa recites the Quran the way it was narrated by Imâm Warsh, thus the diversity of Qirâ'ât makes us able to see different kind of lajhat and accent in the theory of Qur'an recitation. Due to the differences in the recitation methods that exists between Qirâ'ât Hafs and Warsh, researchers try to introduce and explore in-depth all surah which have some mistakes in terms of their recitations. This study was conducted to identify policies that cause the occurrence of differences between Qirâ'ât Hafs and Warsh in tafsir al-Baidâwiyy in particularly for juz amma. This study uses the method of data collection based on a library research on primary and secondary data to find historical data, study of science and also "tafsir" of verses. The results of this study found that there is a mistake of the motion Qirâ'ât and also farsh letters between Imâm Hafs and Imâm Warsh. The study also found the role of Imâm al-Baidâwiyy in his tafsir that describes the faces of Qirâ'ât between the two imâms. Overall, this study shows that the knowledge of Qirâ'ât has a function and big role as a support and source of legal reference in Islam.

ISI KANDUNGAN

ABSTRAK.....	i
ABSTRACT.....	ii
APPROVAL PAGE.....	iii
PENGAKUAN.....	iv
PENGHARGAAN.....	v
ISI KANDUNGAN.....	vi
SENARAI TRANSLITERASI.....	ix
JADUAL VOKAL DAN TONASI.....	xi
SENARAI SINGKATAN.....	xiii
BAB 1 PENDAHULUAN.....	1
1.1 Pengenalan.....	1
1.2 Latar Belakang.....	1
1.3 Pernyataan Masalah.....	1
1.4 Objektif Kajian.....	2
1.5 Kepentingan Kajian.....	3
1.6 Batasan Kajian.....	3
1.7 Metodologi Penyelidikan.....	3
1.7.1 Penyelidikan Perpustakaan.....	3
1.7.2 Penyelidikan IT.....	3
1.7.3 Metode Pengolahan Data.....	4
1.8 Organisasi Kajian.....	4
1.9 Penutup.....	4
BAB 2 QIRÂ'ÂT DAN SEJARAH PERKEMBANGANNYA.....	5
2.1 Pendahuluan.....	5
2.2 Pengertian Qirâ'ât dan Sejarah Ilmu Qirâ'ât.....	5
2.2.1 Qirâ'ât Dalam Pengertian Bahasa.....	6
2.2.2 Qirâ'ât Dalam Pengertian Istila.....	6
2.3 Pembahagian Qirâ'ât Mengikut Pandangan Ulama.....	6
2.3.1 Pendapat Badr al-din al-Zarkasiyy.....	6
2.3.2 Pendapat Imâm Ibn al-Jazariyy.....	6
2.3.3 Pendapat Muhammad 'Alî al-Shobûniyy.....	6
2.3.4 Pendapat al-Zarkaniyy.....	7

2.3.5 Pendapat al-Dimyâthiyy.....	7
2.3.6 Pendapat Imâm Shihab al- Dîn al-Qusthalânîyy.....	7
2.4 Perkembangan Ilmu Qirâ'ât.....	8
2.4.1 Sejarah Munculnya Qirâ'ât al-Qur'an.....	8
2.5 Hadith Yang Membincangkan Wujudnya Qirâ'ât.....	8
2.5.1 Ḥadîth al-Bukhâriyy.....	8
2.5.2 Ḥadîth al- Muslim.....	11
2.5.3 Ḥadîth al-Tirmîziyy.....	12
2.5.4 Ḥadîth Riwayat Baihâqiy.....	15
2.6 Pentafsiran Makna Huruf Sab'ah.....	16
2.6.1 Menurut Imâm Al-Raziyy r.a.....	17
2.7 Tarikh Pengumpulan Qirâ'ât.....	18
2.8 Kekhilafan Di Antara Dua Rawi Yang Diambil Dari Imâm Yang Sama.....	22
BAB 3 LATAR BELAKANG KEHIDUPAN	28
3.1 Pendahuluan	28
3.2 Perawi Masyur Imâm al-Baidâwiyy.....	29
3.2.1 Biografi	29
3.2.2 Karya-Karya.....	30
3.2.3 Sejarah Penulisan Tafsir al- al-Baidâwiyy.....	30
3.2.4 Bentuk dan Corak Penafsiran al- al-Baidâwiyy.....	31
3.3 Perawi Masyur Imâm Hafs al-Kûfiyy (90-180H).....	32
3.3.1 Biodata Imâm Hafs.....	32
3.3.2 Guru dan Anak Murid	33
3.3.3 Bersambungnya Sanad Bacaan Sampai ke Imâm Hafs.....	33
3.3.4 Sanad Imâm Hafs Sampai Kepada Rasulullah s.a.w.....	34
3.3.5 Manhaj Qirâ'ât Imâm Hafs	35
3.4 Perawi Masyur Imâm Warsh (110-197H).....	38
3.4.1 Biodata.....	38
3.4.2 Keilmuan Warsh dan Kepakarannya.....	38
3.4.3 Guru dan Murid-Murid.....	38
3.4.4 Sanad Bacaan Imâm-Imâm Sampai ke Imâm Warsh.....	39
3.4.5 Sanad Imâm Warsh Sampai kepada Rasulullah S.A.W.....	39

3.4.6 Manhaj Qirâ'ât Imâm Warsh	40
3.5 Perbezaan Antara Qira'ât, Riwayat dan Turûq.....	45
3.6 Rukun Qirâ'ât Qira'ât Şâhihah.....	46
3.7 Jenis-Jenis Qirâ'ât al-Quran.....	49
3.8 Syarat-Syarat Diterimanya Qirâ'ât.....	51
3.9 Penutup.....	52
BAB 4 ANALISIS PERBEZAAN QIRÂ'ÂT HAFS DAN WARSH DALAM TAFSIR AL-BAIDÂWIYY PENGKHUSUSAN JUZUK 'AMMA.....	54
4.1 Pendahuluan.....	54
4.2 Pembahasan Surah-Surah.....	55
4.2.1 Surah Al- Naba'.....	55
4.2.2 Surah Al-Nâzâia'ât.....	56
4.2.3 Surah 'Abasa.....	57
4.2.4 Surah Al-Infithâr.....	60
4.2.5 Surah Al-Mutaffifin	60
4.2.6 Surah Al- Insyiqâq.....	61
4.2.7 Surah Al- Burûj.....	62
4.2.8 Surah Al-Thâriq.....	63
4.2.9 Surah Al-Ghâshiyah.....	63
4.2.10 Surah Al-Fajr.....	64
4.2.11 Surah Al- Balad.....	65
4.2.12 Surah Al-Syams.....	67
4.2.13 Surah Al-Bayyinah.....	67
4.2.14 Surah Al-Humazah.....	69
4.3 Jadual Perbezaan Bacaan Qirâ'ât.....	70
4.4 Penutup.....	89
BAB 5 KESIMPULAN, SARANAN DAN PENUTUP.....	91
5.1 Kesimpulan.....	91
5.2 Saranan.....	92
5.3 Penutup.....	92
BIBLIOGRAFI.....	94